

Краткий агрометеорологический обзор за 2-ю декаду мая 2025 года.

В второй декаде мая на юге и юго-востоке республики в районах возделывания озимых культур температурный фон был выше нормы на 3...5°C. Осадки в основном были незначительными, что меньше нормы. На наблюдаемых участках в районах возделывания озимой пшеницы наблюдаются фазы развития «колошение» - «цветение», на поздних посевах «появление нижнего стеблевого узла над поверхностью почвы», в окрестности агропоста Кордай Жамбылской области и метеостанции Шымкент Туркестанской области наблюдается начало фазы «молочная спелость». Состояние растений в основном хорошее.

На наблюдаемых участках юго-востока страны (в *Алматинской, Жамбылской областях и области Жетісу*) на ранних посевах ячменя в основном отмечались фазы развития «образование узловых корней» - «появление нижнего стеблевого узла над поверхностью почвы», в окрестности агропостов Аса и Сарыкемир Жамбылской области «колошение», на поздних посевах «всходы» - «3-й лист». В окрестности метеостанции Кызылту области Жетісу и метеостанции Кеген Алматинской области приступили к посеву ярового ячменя. Состояние растений в основном хорошее и отличное, но также встречаются посевы с удовлетворительным состоянием. На посевах яровой пшеницы в окрестности метеостанции Нарынкол Алматинской области, а также на метеостанциях Когалы и Талдыкорган области Жетісу отмечается фаза развития «всходы» - «кущение». Состояние растений преимущественно хорошее.

На юге страны (*Туркестанская область*) в Казыгуртском и Тулкибасском районах на посевах ярового ячменя отмечается фаза развития «появление нижнего стеблевого узла над поверхностью почвы» - «колошение». Состояние растений в основном хорошее.

На западе страны на ранних посевах яровой пшеницы наблюдается фаза развития «всходы» - «3-й лист», в окрестности агропоста Федоровка «кущение». Состояние растений в основном хорошее и отличное. В Айтикебийском, Хромтауском и Каргалинском районах Актыубинской области после предварительной обработки почвы приступили к посеву яровой пшеницы и в отдельных участках Мартукского и Айтикебийского района приступили к посеву ярового ячменя.

Зерносеющие районы северной половины республики продолжают посев яровых зерновых культур. (На большей части Северо-Казахстанской области и севера Костанайской области прошли дожди и выпало больше нормы осадков, что снизило темпы сева). На ранних посевах яровых зерновых культур отмечается фаза «прорастание зерна» - «3-й лист», в Уржарском районе *Абайской области* на посевах яровой пшеницы наблюдается фазы развития «образование узловых корней» - «кущение», в окрестности агропоста Агрогородок Абайского района Карагандинской области на посевах ярового ячменя наблюдаются фазы развития «образование узловых корней» - «выход в трубку». Состояние растений в основном хорошее.

На юге страны на посевах теплолюбивых культур (соя, рис, хлопчатник, сахарная свекла) в Мактааральском и Ордабасинском районах Туркестанской области на посевах хлопчатника отмечается фаза развития «3-5 настоящий лист». Состояние посевов в основном отличное и хорошее. В Кызылординской области и области Жетісу продолжают посев риса и напуск воды в чеки, на ранних посевах отмечается фазы развития «всходы»-«3-й лист». На посевах сои в Алматинской области и области Жетісу наблюдается фазы развития «всходы» - «3-й настоящий лист», состояние растений хорошее. В окрестности метеостанции Кызылту области Жетісу отмечается фаза развития «3-я пара настоящих листьев» сахарной свеклы, состояние растений отличное.

На посевах кукурузы в Туркестанской области отмечается фаза развития «появление 13-го листа». В Алматинской, Жамбылской и области Жетісу «появление 3-го листа» - «появление 7-го листа». Состояние растений хорошее и отличное.

На востоке страны на посевах подсолнечника, а также на западе страны наблюдается первые всходы, состояние посевов хорошее.

У бобовых культур (горох, чечевица) на севере страны наблюдается первые всходы чечевицы, в окрестности агропоста Байтерек района М.Жумабаева Северо-Казахстанской области в конце декады приступили к посеву гороха.

В Алматинской, Карагандинской, Северо-Казахстанской областях и области Жетісу продолжается посадка картофеля. Качество работ хорошее.

У плодовых (яблоня, малина, груша, вишня) культур на юге и юго-востоке наблюдается фаза развития «конец цветения» - «формирование плодов». Состояние плодовых культур отличное и хорошее.

Во второй декаде мая по результатам наблюдений за влажностью почвы условия влагонакопления почвы в основном сложились *удовлетворительные* и *оптимальные*. *Недостаток* влаги преимущественно отмечается в пахотном слое почвы.

На последний день декады скот на пастбищах выпасался повсеместно. На большей части пастбищ отмечается сухая дернина, сырая дернина в отдельных районах Костанайской, Актюбинской, Мангистайуской и Западно-Казахстанской областях.

На конец декады *сильно* стравлены пастбища в Акжайкском районе Западно-Казахстанской области, *не стравлены* в Иргизском районе Актюбинской области, в Енбекшиказахском районе Алматинской области, в Мойынкумском, Шуском районах Жамбылской области, Шетском районе Карагандинской области, Мангистауском районе Мангистауской области, на остальной территории пастбища *слабо и умеренно* стравлены.

2025 жылдың мамыр айының 2-ші онкүндігіне қысқаша агрометеорологиялық шолу

Мамырдың екінші онкүндігінде республиканың оңтүстігінде және оңтүстік-шығысында күздік бидай себілетін аудандарында температуралық фон нормадан 3...5°C жоғары болған. Жауын-шашын көбінесе нормадан аз жауған. Күздік бидай себілетін аудандарда бақылау учаскелерінде көбінесе «масақтану» - «гүлдену» даму кезеңдері, кеш себілген егістіктерде «топырақ бетінен төменгі бағаналы түйіннің пайда болуы», Жамбыл облысы Қордай агропосты мен Түркістан облысы Шымкент метеостанциясының маңайларында «дәннің сүттенуі» фазасының басталуы байқалады. Өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы.

Еліміздің оңтүстік-шығысында (Алматы, Жамбыл облыстары мен Жетісу облысында) арпаның ерте себілген егістіктерінде көбінесе «түйінді тамырлардың пайда болуы» - «топырақ бетінен төмен бағаналы түйіннің пайда болуы», Жамбыл облысының Аса және Сарыкемир агропосттарының маңайларында «масақтану», кеш себілген егістіктерде «көктеу» - «3-ші жапырақ» даму фазалары байқалады. Жетісу облысының Қызылту метеостанциясы мен Алматы облысының Кеген метеостанциялары маңайларында жаздық арпа егуге кіріскен. Өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы және өте жақсы, бірақ жағдайы қанағаттанарлық егістерде кездеседі. Алматы облысының Нарынқол метеостанциясы маңындағы жаздық бидай егістіктерінде, сондай-ақ Жетісу облысының Қоғалы және Талдықорған метеостанцияларында «көктеу» - «түптену» даму фазасы байқалады. Өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы.

Еліміздің оңтүстігінде (Түркістан облысы) Қазығұрт және Түлкібас аудандарында жаздық арпа егістіктерінде «топырақ бетінен төменгі сабақ түйінінің пайда болуы» - «масақтану» даму фазасы байқалады. Өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы.

Елдің батысында жаздық бидайдың ерте себілген егістіктерінде «көктеу» - «3-ші жапырақ», Федоровка агропостының маңайында «түптену» даму фазасы байқалады. Өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы және өте жақсыт. Ақтөбе облысының Әйтеке би, Хромтау және Қарғалы аудандарында топырақты алдын ала өңдеуден кейін жаздық бидай егуге және Мартук пен Әйтеке би аудандарының жеке учаскелерінде жаздық арпа егуге кіріскен.

Республиканың солтүстік жартысының астық себетін аудандары жаздық дәнді бидайды себуді жалғастыруда. (Солтүстік Қазақстан облысы мен Қостанай облысының солтүстігінің басым бөлігінде жаңбыр жауып, жауын-шашын нормасынан көп түскен, бұл егіс қарқынын төмендеткен). Жаздық дәнді бидайдың ерте себілген егістіктерінде «дәннің өнуі» - «3-ші жапырақ» фазасы байқалады, Абай облысының Үржар ауданында жаздық бидай егістіктерінде «түйінді тамырлардың пайда болуы» - «түптену» даму фазалары байқалады, Қарағанды облысының Абай ауданының Агрогородок постының маңайында жаздық арпа егістіктерінде «түйінді тамырлардың пайда болуы» -

«түтікке шығу» даму фазалары байқалады. Өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы.

Еліміздің оңтүстігінде Түркістан облысының Мақтаарал және Ордабасы аудандарында жылу сүйгіш дақылдардың (бұршақ, күріш, мақта, қант қызылшасы) егістіктерінде «3-5 нағыз жапырақ» даму фазасы байқалады. Дақылдардың жағдайы көбінесе өте жақсы және жақсы. Қызылорда облысы мен Жетісу облысында күріш егу және күріш чектеріне су жіберу жалғасуда, ерте егілген егістіктерде «көктеу» - «3-ші жапырақ» даму фазалары байқалады. Алматы облысы мен Жетісу облысында бұршақ дақылдарында көктеу - 3-ші нағыз жапырақ даму фазалары байқалады, өсімдіктердің жағдайы жақсы. Қызылту облысының Жетісу метеостанциясының маңайында қант қызылшасының «3-ші нағыз жапырақ» даму фазасы байқалады, өсімдіктердің жағдайы өте жақсы.

Түркістан облысында жүгері дақылдарында «13-ші жапырақтың пайда болуы» даму кезеңі байқалады. Алматы, Жамбыл және Жетісу облыстарында «3-жапырақтың пайда болуы» - «7-парақтың пайда болуы» фазалары байқалған. Өсімдіктердің жағдайы жақсы және өте жақсы.

Елдің шығысында күнбағыс дақылдарында, сондай-ақ елдің батысында алғашқы көктеу байқалады, дақылдардың жағдайы жақсы.

Бұршақ дақылдарында (бұршақ, жасымық) елдің солтүстігінде жасымықтың алғашқы өскіндері байқалады, Солтүстік Қазақстан облысы М.Жұмабаев ауданындағы Бәйтерек агропостының маңайында онкүндіктің соңында бұршақ егуге кіріскен.

Алматы, Қарағанды, Солтүстік Қазақстан облыстарында және Жетісу облысында картоп отырғызу жалғасуда. Егістерде жұмыс сапасы жақсы.

Оңтүстік және оңтүстік-шығыстағы жеміс-жидек (алма, таңқурай, алмұрт, шие) дақылдарында көбінесе «гүлденудің соңы» - «жемістердің қалыптасуы» даму кезеңдері байқалады. Жеміс дақылдарының жағдайы өте жақсы және жақсы.

Мамырдың екінші онкүндігінде топырақтың ылғалдылығын бақылау нәтижелері бойынша топырақтың ылғал жинақтау жағдайлары қанағаттанарлық және оңтайлы болып қалыптасқан. Ылғалдың жетіспеушілігі көбінесе топырақтың беткі қабатында байқалады.

Онкүндіктің соңғы күні жайылымдардағы мал барлық жерлерде жайылған. Жайылымдардың басым бөлігінде шым құрғақ болған, Қостанай, Ақтөбе, Маңғыстау және Батыс Қазақстан облыстарының жеке аудандарында шымның дымқыл болуы орын алған.

Онкүндіктің соңында Батыс Қазақстан облысының Ақжайық ауданындағы жайылымдар қатты тапталған, Ақтөбе облысының Ырғыз ауданында, Алматы облысының Еңбекшіқазақ ауданында, Жамбыл облысының Мойынқұм, Шу аудандарында, Қарағанды облысының Шет ауданында, Маңғыстау облысының Маңғыстау ауданында жайылымдар тапталмаған, қалған аудандарда бірқалыпты және әлсіз тапталған.